

**«Қазақстан тұрғын үй компаниясы»
АҚ**

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған
алты айға қысқартылған аралық
аудиттелмеген қаржылық есептілік

Мазмұны

Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты шолып тексеру бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есеп 5

Қаржылық жағдай туралы қысқартылған аралық есеп 6

Ақша қаражатының қозғалысы туралы қысқартылған аралық есеп 7-8

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы қысқартылған аралық есеп 9

Қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелер 10-50

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты шолып тексеру бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

"Қазақстандық тұрғын үй компаниясы" АҚ акционеріне және Директорлар кеңесіне

Кіріспе

Біз 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша «Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ қаржылық жағдайы туралы қоса беріліп отырған қысқартылған аралық есебіне және көрсетілген күні аяқталған алты айдағы пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс, меншікті капиталдағы және ақша қаражатының қозғалысындағы өзгерістері туралы тиісті қысқартылған аралық есептеріне, сондай-ақ қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа жасалған (бұдан әрі – «қысқартылған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат») ескертпелерге шолып тексеру жүргіздік. Компания басшылығы осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты 34 (IAS) «Аралық қаржылық есептілік» халықаралық қаржылық есептілік стандартына сәйкес дайындап ұсынуға жауапты болады. Біздің жауапкершілігіміз – жүргізген шолып тексеру негізінде осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа қатысты қорытынды шығару.

Шолып тексеру көлемі

Біз шолып тексеруді 2410 «Ұйымның тәуелсіз аудиторы жүргізетін аралық қаржылық ақпаратты шолып тексеру» халықаралық шолып тексеру стандартына сәйкес жүргіздік. Шолып тексеру қаржылық мәселелер мен бухгалтерлік есеп мәселелеріне жауап беретін қызметкерлерге сұрау сауалдарды жіберуден, сондай-ақ талдамалық және өзге де шолу шараларын жүргізуден тұрады. Шолып тексеру Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудитпен салыстырғанда жұмыс көлемін едәуір аз, соның салдарынан бізге аудит барысында анықталуы мүмкін барлық маңызды жағдайлардың белгілі болатынына сенімді болуға мүмкіндік бермейді. Соған сәйкес, біз аудиторлық пікір білдірмейміз.

«Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы
2-бет

Қорытынды

Жүргізілген шолып тексеру нәтижелері бойынша 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған алты ай үшін қоса беріліп отырған қысқартылған аралық қаржылық ақпараттың 34 (IAS) «Аралық қаржылық есептілік» халықаралық қаржылық есептілік стандартына сәйкес барлық елеулі аспектілерде дайындалмағаны туралы пайымдауға негіз болатын фактілер табылған жоқ.

Магомедова М. М.
Аудит жөніндегі директор
«КПМГ Аудит» ЖШС
Алматы, Қазақстан Республикасы

2022 жылдың 1 тамызы

"Қазақстан тұрғын үй компаниясы" АҚ
2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айға пайда немесе залал және өзге жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есеп

Ескертпе	Аудиттелмеген	Аудиттелмеген
	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдаланып есептелген пайыздық табыс	68,920,352	62,340,836
Өзге пайыздық табыс	7,841,050	6,892,992
Пайыздық шығындар	(50,788,761)	(49,479,588)
Таза пайыздық табыс	4 25,972,641	19,754,240
Комиссиялық табыс	22,275	47,601
Комиссиялық шығындар	(332,518)	(271,484)
Таза комиссиялық шығындар	(310,243)	(223,883)
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза (залал)/табыс	15 (11,412,100)	12,580
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ күн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жасалатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда	(48,595)	93,629
Еңбекпен табылған таза сақтандыру сыйақысы	6 1,401,783	825,290
Берілген кепілдіктер бойынша резервтерді қалпына келтіруден түскен табыстар/(резервтерді құру бойынша шығындар)	296,553	(820,057)
Өзге операциялық табыс	7 541,957	1,658,797
Операциялық табыс	16,441,996	21,300,596
Борыштық қаржы құралдарының құнсыздануынан болған залалдарды қалпына келтіруден түскен табыстар	5 754,469	1,282,801
Қызметкерлерге арналған шығындар	(1,431,273)	(1,383,506)
Жалпы әкімшілік шығындар	(718,911)	(745,612)
Салық салынғанға дейінгі пайда	15,046,281	20,454,279
Табыс салығы бойынша шығын	8 (1,920,956)	(1,936,211)
Жыл ішіндегі пайда және жалпы жиынтық табыс	13,125,325	18,518,068
Акцияға базалық және бытыраңқы пайда, теңгемен	18(б) 744	1,050

Басшылық 5-тен 50-ге дейінгі беттерде ұсынылған қысқартылған аралық қаржылық есептілікті 2022 жылғы 30 маусымда мақұлдады және басшылық атынан оған қол қойылды:

Сагимкулова В.П.
Басқарма төрағасының
орынбасары

Токтарқожа А.Т.
Бас бухгалтер

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

		Аудиттелмеген 2022 жылдың 30 маусымы мың теңге	2021 жылдың 31 жетоқсаны мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және оның баламалары	9	302,202,938	100,684,841
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	10	18,163,519	80,722,166
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- Пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзгертулер	11	2,030,997	2,079,816
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	11	838,779,728	928,960,811
- Пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзгертулер	12	4,688,595	3,599,878
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	12	119,669,699	135,649,359
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	13	146,895,026	153,630,813
Ағымдағы салық активі		3,866,329	3,485,872
Қаржылық жалгерлік шарттар бойынша табыстауға жататын активтер		1,231,873	3,029,851
Аяқталмаған құрылыс		175,716	986,751
Негізгі құралдар		3,591,378	3,627,824
Инвестициялық меншік		6,700,291	6,750,175
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер		217,765	240,529
Өзге активтер		1,381,411	1,187,868
Активтер жиыны		1,449,595,265	1,424,636,554
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Борыштық шығарылған бағалы қағаздар	14	784,129,468	755,618,219
Басқа да тартылған қаражат	15	236,849,708	218,164,832
Мемлекеттік субсидиялар	16	151,860,812	182,324,636
Болашақ кезеңдердің табыстары және берілген кепілдіктер бойынша резервтер	17	17,525,172	18,403,082
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі		22,023,263	20,102,307
Өзге міндеттемелер		7,898,979	10,218,646
Міндеттемелер жиыны		1,220,287,402	1,204,831,722
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ	18		
Акционерлік капитал		193,432,016	193,432,016
Эмиссиялық табыс		12,661	12,661
Акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар		(2,597,522)	(2,597,522)
Қосымша төленген капитал		3,389,392	3,389,392
Резервтік капитал		2,734,447	2,734,447
Бөлінбеген пайда		32,336,869	22,833,838
Меншікті капиталдың жиыны		229,307,863	219,804,832
Меншікті капиталдың және міндеттемелердің жиыны		1,449,595,265	1,424,636,554

Қаржылық жағдай туралы қысқартылған аралық есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Алынған пайыздық табыс	38,912,815	34,179,514
Төленген пайыздық шығындар	(15,008,845)	(9,679,918)
Алынған комиссиялық табыс	14,496	58,393
Төленген комиссиялық шығындар	(296,513)	(265,283)
Басқа кірістер (шығындар) бойынша түсімдер (шығындар)	(273,751)	109,595
Қызметкерлерге төленген шығындар	(1,364,917)	(1,262,783)
Төленген жалпы және әкімшілік шығындар	(1,169,418)	(1,232,215)
	20,813,867	21,907,303
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	63,270,019	5,988,413
Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында өзгеруі көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	287	6,651
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	12,686,239	6,892,451
Қаржылық жалгерлік шарттары бойынша табыстауға жататын активтер	(23,768)	(4,379,773)
Аяқталмаған құрылыс	(8,368)	(17,413)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	8,791,664	8,031,901
Өзге активтер	(385,624)	140,926
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Мемлекеттік субсидиялар	(1,100,969)	159,009
Берілген кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің табыстары	918,849	1,283,759
Өзге міндеттемелер	1,929	(466,405)
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған ақша қаражатының таза қозғалысы	104,964,125	39,546,822
Төленген табыс салығы	(59,684)	(52,140)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	104,904,441	39,494,682

Ақша қаражатының қозғалысы туралы қысқартылған аралық есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(239,290,895)	(321,124,486)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеу	338,446,473	407,323,267
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(131,175)	(74,143)
Инвестициялық меншікті сату	-	70,700
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	99,024,403	86,195,338
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу/өтеу	-	(65,000,000)
Борыштық бағалы қағаздар шығарудан түсетін түсімдер	1,257,977	30,467,812
Төленген дивидендтер	(3,622,294)	(6,051,678)
Қаржы қызметінде ақша қаражатын пайдалану	(2,364,317)	(40,583,866)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы	201,564,527	85,106,154
Ақша қаражатының шамасына және олардың баламаларына айырбас бағамдары өзгерістерінің әсері	(43,357)	12,545
Күтілетін кредиттік шығындар өзгерістерінің ақша қаражаты мен олардың баламаларына әсері	(3,073)	(157,506)
Жыл басындағы жағдай бойынша ақша қаражаты және олардың баламалары	100,684,841	63,619,060
Жыл соңындағы жағдай бойынша ақша қаражаты және олардың баламалары (9-ескертпе)	302,202,938	148,580,253

Ақша қаражатының қозғалысы туралы қысқартылған аралық есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

мың теңге	Акционерлік капитал	Эмиссиялық табыс	Акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	((Жинақталған шығындар)/ бөлінбеген пайда)	Барлығы
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	193,432,016	12,661	(2,597,522)	3,389,392	2,734,447	3,280,440	200,251,434
Жыл ішіндегі жалпы жиынтық табыс және пайда							
Жыл ішіндегі пайда және жалпы жиынтық табыс, аудиттелмеген	-	-	-	-	-	18,518,068	18,518,068
Меншікті капитал құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен жасалатын операциялар, аудиттелмеген							
Жарияланған және төленген дивидендтер (18 (а) ескертпе)	-	-	-	-	-	(6,051,678)	(6,051,678)
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша қалдық, аудиттелмеген	193,432,016	12,661	(2,597,522)	3,389,392	2,734,447	15,746,830	212,717,824
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	193,432,016	12,661	(2,597,522)	3,389,392	2,734,447	22,833,838	219,804,832
Жыл ішіндегі жалпы жиынтық табыс және пайда							
Жыл ішіндегі пайда және жалпы жиынтық табыс, аудиттелмеген	-	-	-	-	-	13,125,325	13,125,325
Меншікті капитал құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен жасалатын операциялар, аудиттелмеген							
Жарияланған және төленген дивидендтер (18 (а) ескертпе)	-	-	-	-	-	(3,622,294)	(3,622,294)
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша қалдық, аудиттелмеген	193,432,016	12,661	(2,597,522)	3,389,392	2,734,447	32,336,869	229,307,863

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы қысқартылған аралық есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

1 Есеп беретін ұйым

(а) Ұйымдастырушылық құрылымы және қызметі

Қазақстан Тұрғын үй компаниясы "АҚ (бұдан әрі – "Компания") Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – "ҚРҰБ") 2000 жылғы 20 желтоқсандағы №469 қаулысына сәйкес "Қазақстандық Ипотекалық Компания" ИҰ" АҚ ретінде 2000 жылғы 29 желтоқсанда құрылды. Компанияның негізгі қызметі банктік қарыз операцияларын жүзеге асыруға уәкілетті органның лицензиясы негізінде қарыздар беру болып табылады. Компания сенімгерлік басқару, факторинг, форфейтинг және лизинг операцияларын қосымша жүзеге асыра алады. Компания мынадай қызмет түрлерін жүзеге асыруға құқылы:

- инвестициялық қызмет;
- инвестициялық жобаларды, оның ішінде жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алу арқылы қаржыландыру және іске асыру;
- қаражатты екінші деңгейдегі банктерге шартты орналастыру және өзге қаржы ұйымдарына кредит беру;
- бағалы қағаздарды, оның ішінде облигацияларды шығару және орналастыру;
- жылжымайтын мүлік объектілерін, оның ішінде кейіннен сатып алу құқығымен мүліктік жалдау (жалға алу);
- көп пәтерлі тұрғын үйдің, тұрғын үйдің (тұрғын ғимараттың) құрылысын аяқтауға кепілдік беру, кепілдік беру жағдайы басталған кезде оны пайдалануға қабылдау және тұрғын үйдегі (тұрғын ғимараттағы) үлестерді үлескерлерге беру;
- "Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған уәкілетті ұйымға және тұрғын үй құрылысының мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде құрылысты жүзеге асыратын заңды тұлғаларға қарыздар беру;
- халыққа екінші деңгейдегі банктер берген ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау.

2021 жылғы 16 ақпанда Компания банктік қарыз операцияларын жүргізуге №4.1.13 банктік лицензия алды.

Компанияның қызметі Қазақстан Республикасының қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігімен реттеледі.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Z05T3E2, Нұр-Сұлтан қ., Мәңгілік Ел даңғылы, ғим. 55А.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі тұрғын үй бағдарламалары операторларының санын қысқарту жөніндегі тапсырмасын іске асыру шеңберінде Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің 2020 жылғы 20 наурыздағы № 156 бұйрығымен "Қазақстан Ипотекалық Компаниясы "Ипотекалық ұйымы" акционерлік қоғамы мен "Бәйтерек Девелопмент" акционерлік қоғамын (бұдан әрі - "Бәйтерек Девелопмент" – "БД АҚ") және "Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры" АҚ (бұдан әрі - "ТҚКҚ АҚ") БД АҚ мен ТҚКҚ АҚ-ны Компанияға қосу арқылы қайта ұйымдастыру туралы шешім қабылданды. 2020 жылғы 30 шілдедегі және 2020 жылғы 16 қарашадағы өткізу актілеріне сәйкес тиісінше БД АҚ және ТҚКҚ АҚ активтері мен міндеттемелерін беру жүзеге асырылды.

(б) Акционерлер

2022 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания толығымен "Бәйтерек" Ұлттық басқарушы холдингі" АҚ-ға ("Бас компания") тиесілі. Компанияны түпкілікті бақылайтын тарап Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

(в) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары

Компания өз қызметін басымдылықты Қазақстан аумағында жүзеге асырады. Соның салдарынан Компания қызметі дамушы нарықтарына сипатты ерекшелігін көрсететін Қазақстан нарығындағы экономикалық және қаржы тәуекелдеріне ұшырайды. Құқықтық база, салық заңнамасы және әкімшілік жүйесі әрі қарай жетілдірілуде, бірақ олар әртүрлі талқылану мүмкіндігіне жол беріп, жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, бұл өз қызметін Қазақстанда жүргізетін кәсіпорындар үшін құқықтық және фискалдық жүйелердің өзге кемшіліктерімен жиынтығында қосымша қиындықтар тудырады. Әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және коронавирустық инфекцияның пандемиясы да экономикалық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігін арттырады. Қызметтің үздіксіздігін қолдау үшін Компания қашықтықтан қол жеткізуді пайдалана отырып операцияларды жүзеге асыруды жалғастырады және жергілікті жерде жұмыс істейтін қызметкерлердің денсаулығын сақтау үшін шаралар қабылдайды, оның ішінде жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етеді, қашықтық режимін сақтайды, компанияның ғимараттарын зарарсыздандырады.

2022 жылдың ақпан айында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына санкциялар енгізді. Жанжалдың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы байланыс бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалады, сарапшылар әлемдік өнеркәсіп үшін экономиканың салдарын да болжайды.

Жоғарыда аталған геосаяси оқиғалар аясында Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының әлемдік валюталарға қатысты бағамы әлсіреді. 2022 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі базалық мөлшерлемені ұлғайтты және +/- 1 дәлізімен 14% - ды құрады. Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің баспасөз хабарласының деректері бойынша сауда әріптес елдердегі күрт өзгеріп жатқан геосаяси және сыртқы экономикалық жағдай және белгісіздіктің бұрын-соңды болмаған деңгейі қақтығыстың Қазақстан Республикасының экономикасына әсеріне қатысты болжамдарды толыққанды дайындау жөніндегі мүмкіндіктерді елеулі түрде күрделендіруде.

Басшылық жоғарыда аталған оқиғалардың компания қызметіне сандық тұрғыдан әсерін бағалау процесінде.

Ұсынылған қысқартылған аралық қаржылық есептілік Компания басшылығының Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне көзқарасын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері олардың компания басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есепке алу негіздері

(а) Сәйкестік туралы өтініш

Осы қысқартылған аралық қаржылық есептілік ХКЕС (IAS) 34 "Аралық қаржылық есептілік" сәйкес дайындалды. Осы есептіліктің құрамына 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық есепті кезеңнен кейін болған компанияның қаржылық жағдайындағы өзгерістерді оның қызметінің нәтижелеріне түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін таңдаулы ескертпелер енгізілді.

Осы қысқартылған аралық қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХКЕС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды.

(б) Қаржы көрсеткіштерін бағалау қағидалары

Қаржылық есептілік өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

(в) Бағалаулар мен пайымдамаларды пайдалану

Осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық есеп саясатын қолдануға және қысқартылған аралық қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығындардың шамасына әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдарды және есептік бағалауды пайдаланды. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан ерекшеленуі мүмкін.

Компанияның есеп саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған неғұрлым маңызды пайымдаулар және есеп айырысу бағаларына қатысты белгісіздіктің негізгі көздері ескертпелерде сипатталған маңызды пайымдаулар мен жорамалдарды қоспағанда, соңғы жылдық қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас инвестициялық бағалы қағаздар (11-ескертпе), клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп-бөліп сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек (12-ескертпе), қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (13-ескертпе), шығарылған борыштық бағалы қағаздар (14-ескертпе), басқа да тартылған қаражат (15-ескертпе), қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны (22-ескертпе).

(г) Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Компанияның функционалдық валютасы қазақстандық теңге ("теңге") болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Компания жүргізетін операциялар көпшілігінің және оның қызметіне әсер ететін олармен байланысты мән-жайлардың экономикалық мәнін өте жақсы көрсетеді.

Қазақстандық теңге сондай-ақ осы қысқартылған аралық қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Көрсетілген жағдайларды қоспағанда, қаржылық ақпараттың барлық деректері тұтас мың теңгеге дейін дөңгелектенді.

3 Есеп саясатының негізгі ережелер

Осы қысқартылған аралық қаржылық есептілікті жасау кезінде Компания 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелерін пайдаланды.

Стандарттарға бірқатар түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтарда басталған жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді, олар Компанияның аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ:

- *Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы - 2-фаза (9 ҚЕХС (IFRS), 39 ҚЕХС (IAS), 7 ҚЕХС (IFRS), 4 ҚЕХС (IFRS) және 16 ҚЕХС (IFRS) түзетулері);*
- *COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдіктер (16 ХҚЕС (IFRS) түзету);*
- *Ауыртпалықты шарттар - шартты орындауға арналған шығындар (17 -ХҚЕС (IAS) түзетулері);*
- *Бір мәміленің (12 ХҚЕС (IAS) түзетулері) салдарынан туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салық;*
- *ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2018–2020 жылдар кезеңі – түрлі стандарттар;*
- *Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (16 ХҚЕС (IAS) түзетулері) "Негізгі құралдар";*
- *Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (3 ХҚЕС (IFRS) түзетулер);*
- *Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (1 ХҚЕС (IAS) түзетулер);*

- Есеп саясатын ашу (1 ХҚЕС (IAS) және ХҚЕС бойынша 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер);
- Бухгалтерлік бағалауды айқындау (8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер).

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және оларды мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Компания оларды осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде мерзімінен бұрын қолданбаған.

4 Таза пайыздық табыс

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық табыстар		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері		
Амортизацияланатын құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	46,976,162	48,529,374
«Кері РЕПО» келісімдері	10,655,144	2,780,578
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	8,112,841	7,700,391
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	1,862,614	2,653,424
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	1,310,691	593,083
Өзге активтер	2,900	83,986
	68,920,352	62,340,836
Өзге пайыздық табыс		
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	6,654,693	6,751,284
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	1,088,717	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	97,640	141,708
	7,841,050	6,892,992
Пайыздық шығындар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(42,207,159)	(41,812,232)
Басқа да тартылған қаражат	(8,581,602)	(7,667,356)
	(50,788,761)	(49,479,588)
Таза пайыздық табыс	25,972,641	19,754,240

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айға қаржылық жалдаугерлік бойынша дебиторлық берешек бойынша пайыздық табыстың құрамына 4,030,745 мың теңгеге тең мемлекеттік субсидиялардың амортизациясы енгізілді, аудиттелмеген (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін: 3,983,035 мың теңге, аудиттелмеген) (16-ескертпе).

5 Борыштық қаржы құралдарының құнсыздануынан болған шығындарды қалпына келтіруден түскен табыс

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек (15-ескертпе)	608,519	2,123,791
Амортизацияланатын құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	529,881	206,809
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	173,102	63,537
Өзге қаржылық активтер	15,944	(278,981)
Ақша қаражаты және олардың баламалары	(3,073)	(157,506)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек (13-ескертпе)	(569,904)	(674,849)
	754,469	1,282,801

6 Таза еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша комиссиялар (сақтандыру сыйлықақысы) 	1,401,517	824,852
Қаржылық кепілдіктер үшін комиссиялар	266	438
	1,401,783	825,290

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде танылған құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар жөніндегі комиссиялар құрылыс компанияларына қатысты кепілдіктер бойынша алынған комиссиялардың амортизациясы нәтижесінде туындайды.

7 Өзге операциялық табыс

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Сатып алынған ұзақ мерзімді бағалы қағаздар бойынша бастапқы дисконтты танудан болған залал (11-ескертпе)	(19,447,719)	(9,579,717)
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша бастапқы дисконтты танудан болған залал (12-ескертпе)	(8,552,902)	-
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін тануды тоқтатудан болған залал	(629,234)	-
Инвестициялық мүлікті жалға беруден болған шығындар	(262,442)	(212,654)
Жылжымайтын мүлік объектілерін пайдалануға байланысты таза (залал)/табыс	(204,938)	44,040
Берілген қарыздарды бастапқы тану кезінде туындайтын шығындар	(41,207)	-
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түсетін табыс (16-ескертпе)	29,208,471	9,754,053
Инвестициялық мүлікті жалға беруден түсетін табыс	376,886	428,813
Банктердегі қаражатты мерзімінен бұрын өтеуден түскен табыс	70,449	-
Шығарылған облигациялар бойынша бастапқы дисконтты танудан түскен табыс	-	1,236,278
Өзге де (шығындар)/табыстар	24,593	(12,016)
	541,957	1,658,797

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Компания 130,158,325 мың теңге сомасында жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алды (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 62,904,866 мың теңге (11-ескертпе)). Бастапқы тану кезінде әділ құн мен дисконт түріндегі сатып алу құны арасындағы айырма 19,447,719 мың теңгені (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 9,579,717 мың теңге) құрады, ол баламалы шамада мемлекеттік субсидияны пайдаланумен өтелген.

Компания 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңестің ұсынымдарын ескере отырып, "Елорда құрылыс компаниясы" ЖШС-мен және Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігімен кредитті өтеу мерзімдерін ұзарту жөнінде қосымша келісім жасады. Келісім шарттарының айтарлықтай өзгеруіне байланысты Компания ескі кредитті мойындауды тоқтатты және жаңа қаржы активін таныды. Тиісінше, кредит жылдық 13.25% нарықтық сыйақы мөлшерлемесін пайдалана отырып, қосымша келісім жасалған күні әділ құнына келтірілді, бұл мемлекеттік субсидия есебінен 8,552,902 мың теңге мөлшерінде талаптардың түрленуінің әсерін тануға әкелді (12-ескертпе).

8 Табыс салығы бойынша шығын

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығын	-	-
Бағалау резервінің уақытша айырмалары мен өзгерістерінің туындауы мен қалпына келтірілуі салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері/кейінге қалдырылған салық міндеттемелері шамасының өзгеруі	(1,920,956)	(1,936,211)
Табыс салығы бойынша барлық шығын	(1,920,956)	(1,936,211)

Есепті кезеңде ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20% - ды құрайды (2021 жылы: 20%).

30 маусымда аяқталған алты айға табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлеме есебі:

	Аудиттелмеген		Аудиттелмеген	
	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	%	2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	%
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	15,046,281	100	20,454,279	100
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	(3,009,256)	(20)	(4,090,856)	(20)
Бағалы қағаздар бойынша салық салудан босатылған пайыздық табыс	1,183,520	8	2,444,267	12
Құнсызданудан болған салық салынбайтын табыстар/ (шегерілмейтін шығындар)	331,759	2	(286,121)	(1)
Өзге шегерілмейтін шығындар	(426,979)	(3)	(3,501)	-
	(1,920,956)	(13)	(1,936,211)	(9)

Пайдаға салынатын салық бойынша шығын аралық есепті кезең үшін салық салынғанға дейінгі пайданың көрсеткішін осы аралық кезеңде толық сомада танылған белгілі бір объектілердің салық әсеріне түзете отырып, басшылықтың бүкіл қаржылық жыл үшін пайдаға салынатын салықтың орташа өлшемді жылдық мөлшерлемесін ең жоғары бағалауына тең мөлшерлемеге көбейту арқылы айқындалған сомада танылады. Осылайша, аралық қысқартылған қаржылық есептіліктегі тиімді салық мөлшерлемесі басшылықтың жылдық қаржылық есептілік үшін тиімді салық мөлшерлемесін бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

9 Ақша қаражаты және оның баламалары

мың теңге	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)			Барлығы
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
ҚР ҰБ-дағы "Ностро" түріндегі шоттар	67,095,091	-	-	67,095,091
Басқа банктердегі "ностро" түріндегі шоттар				
BBB кредиттік рейтингі бар	21,598,878	-	-	21,598,878
BBB- кредиттік рейтингі бар	1,645,512	-	-	1,645,512
BB- кредиттік рейтингі бар	55,724	-	-	55,724
B+ кредиттік рейтингі бар	1,274	-	-	1,274
B кредиттік рейтингі бар	33,737	-	-	33,737
B- кредиттік рейтингі бар	161	-	-	161
Рейтингісі жоқ	14,129	-	-	14,129
Құнсыздануға резерв шегерілгенге дейін банктердегі "Ностро" түріндегі барлық шоттар	90,444,506	-	-	90,444,506
Шығындарға арналған бағалау резерві	(50,011)	-	-	(50,011)
Кері РЕПО келісімдері				
BBB- тан BBB+дейін кредиттік рейтингі бар	211,808,443	-	-	211,808,443
Ақша қаражатының және олардың баламаларының жиыны	302,202,938	-	-	302,202,938
мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан			
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
ҚР ҰБ-дағы "Ностро" түріндегі шоттар	18,755,528	-	-	18,755,528
Басқа банктердегі "ностро" түріндегі шоттар				
BBB + кредиттік рейтингі бар	23,775	-	-	23,775
BBB кредиттік рейтингі бар	13,728,335	-	-	13,728,335
BBB- кредиттік рейтингі бар	141,005	-	-	141,005
BB+ кредиттік рейтингі бар	44,549	-	-	44,549
BB- кредиттік рейтингі бар	861,641	-	-	861,641
B+ кредиттік рейтингі бар	8	-	-	8
B кредиттік рейтингі бар	94,776	-	-	94,776
Құнсыздануға резерв шегерілгенге дейін банктердегі "Ностро" түріндегі барлық шоттар	33,649,617	-	-	33,649,617
Шығындарға арналған бағалау резерві	(46,809)	-	-	(46,809)
Кері РЕПО келісімдері				
BBB- тан BBB+дейін кредиттік рейтингі бар	67,082,033	-	-	67,082,033
Ақша қаражатының және олардың баламаларының жиыны	100,684,841	-	-	100,684,841

Кредиттік рейтингтер "Standard & Poor' s " рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа да халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша компанияның екі контрагенті бар (2021 жылғы 31 желтоқсан: бір контрагент), олардың үлесіне капиталдың 10% - дан астамы тиесілі. Көрсетілген контрагенттердегі қалдықтардың жиынтық көлемі 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша 278,903,534 мың теңгені құрайды (2021 жылғы 31 желтоқсан: 62,686,251 мың теңге).

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Компания Қазақстан қор биржасында контрагенттермен "кері РЕПО" мәмілелерін жасады. Бұл операциялар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қазынашылық міндеттемелерімен қамтамасыз етілген. 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша "кері РЕПО" мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде әрекет ететін қаржы активтерінің әділ құны 210,228,290 мың теңгені (2021 жылғы 31 желтоқсан: 66,394,914 мың теңге) құрайды, аудиттелмеген.

10 Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат

мың теңге

	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)			Барлығы
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-күнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-күнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
Мерзімді депозиттер				
BBB + кредиттік рейтингі бар	716,964	-	-	716,694
Рейтингі жоқ	1,000	-	-	1,000
	717,964	-	-	717,964
Қарыздар				
BBB- кредиттік рейтингі бар	17,454,463	-	-	17,454,463
Шығындар резерві шегерілгенге дейінгі банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат жиыны	18,172,427	-	-	18,172,427
Құнсыздану резерві	(8,908)	-	-	(8,908)
Шығындар резервін шегергендегі банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат жиыны	18,163,519	-	-	18,163,519

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін			
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
Мерзімді депозиттер				
BBB + кредиттік рейтингі бар	31,205,961	-	-	31,205,961
BBB- кредиттік рейтингі бар	680,325	-	-	680,325
BB+ кредиттік рейтингі бар	27,049,882	-	-	27,049,882
BB- кредиттік рейтингі бар	5,005,000	-	-	5,005,000
	63,941,168	-	-	63,941,168
Қарыздар				
BBB- кредиттік рейтингі бар	16,962,936	-	-	16,962,936
Шығындар резерві шегерілгенге дейінгі банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат жиыны	80,904,104	-	-	80,904,104
Құнсыздану резерві	(181,938)	-	-	(181,938)
Шығындар резерві шегерілгенге дейінгі банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат жиыны	80,722,166	-	-	80,722,166

Кредиттік рейтингтер "Standard & Poor' s " рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа да халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған. Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат қалдықтары мерзімі өткен болып табылмайды.

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша компанияның контрагенттері болған жоқ (2021 жылғы 31 желтоқсан: бір контрагент), олардың үлесіне капиталдың 10% - дан астамы тиесілі. Көрсетілген контрагенттегі қалдықтардың жиынтық көлемі 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 31,205,961 мың теңгені құрайды.

Компания 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша сыйақы мөлшерлемесі жылдық 9.20%, 12.50% (2021 жылы: 9.00%, 9.25%) және өтеу мерзімдері 2022 жылғы шілде мен желтоқсанда (2021 жылы: 2022 жылғы маусымда, қыркүйекте және желтоқсанда) мерзімді депозиттерді теңгемен орналастырды.

Компания 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жылдық 0.70% (2021 жылы: 0.70%) сыйақы мөлшерлемесімен және өтеу мерзімі 2022 жылғы шілдеде (2021 жылы: 2022 жылғы шілдеде) АҚШ долларымен мерзімді депозит орналастырды..

Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша орналастырылған қаражатқа қатысты танылған дисконт амортизациясы бойынша кірістер 491,527 мың теңге мөлшерінде (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 816,702 мың теңге) пайыздық табыстың құрамына енгізілді.

11 Инвестициялық бағалы қағаздар

мың теңге	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген) мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында өзгерістері көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
В кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	2,030,997	2,079,816
	2,030,997	2,079,816

2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)				
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл 12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
мың теңге				
Амортизацияланған құны бойынша бааланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	1,515,327	-	-	1,515,327
В кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	10,972,636	-	-	10,972,636
Жергілікті атқарушы органдардың (ЖАО) облигациялары	826,777,347	-	-	826,777,347
Берілген кредиттік рейтингі жоқ корпоративтік облигациялар	-	-	1,117,796	1,117,796
	839,265,310	-	1,117,796	840,383,106
Залалды бағалау резерві	(485,582)	-	(1,117,796)	(1,603,378)
Баланстық құны	838,779,728	-	-	838,779,728

2021 жылғы 31 желтоқсан				
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл 12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
мың теңге				
Амортизацияланған құны бойынша бааланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	1,479,555	-	-	1,479,555
ҚР Ұлттық Банкінің ноталары	59,753,657	-	-	59,753,657
В кредиттік рейтингі бар екінші деңгейдегі банктер шығарған корпоративтік облигациялар	10,976,273	-	-	10,976,273
Жергілікті атқарушы органдардың (ЖАО) облигациялары	857,766,789	-	-	857,766,789
Берілген кредиттік рейтингі жоқ корпоративтік облигациялар	-	-	1,117,796	1,117,796
	929,976,274	-	1,117,796	931,094,070
Залалды бағалау резерві	(1,015,463)	-	(1,117,796)	(2,133,259)
Баланстық құны	928,960,811	-	-	928,960,811

Кредиттік рейтингтер "Standard & Poor' s " рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа да халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

Есепті кезең ішінде Компания 2024 жылы өтелетін бір бірлігі үшін 1 мың теңге бааланатын 130,158,325 бірлік мөлшерінде жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алды. Облигациялар бойынша купондық мөлшерлемелер жылдық 0.35% және 4.25% құрайды. Облигациялар 110,710,606 мың теңге әділ құны бойынша танылды, бастапқы тану кезінде дисконт жылдық 10.74% - 13.33% шегінде нарықтық мөлшерлемелерді пайдалана отырып есептелген 19,447,719 мың теңгені құрады.

Дисконт пайда немесе шығын және басқа да жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есепте басқа операциялық шығындар құрамында танылды (7-ескертпе).

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған есепті кезең ішінде жергілікті атқарушы органдар 168,446,473 мың теңге мөлшерінде облигацияларды өтеді. Жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын ішінара мерзімінен бұрын өтеуге байланысты 116,953 мың теңге сомасына дисконтты қайта есептеу 39,333 мың теңгені құрады және мемлекеттік субсидиялар түрінде танылды (16-ескертпе).

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпоративтік облигациялар жалпы құны 1,117,796 мың теңге "Қазақстан Қағазы" АҚ шығарған пайыздық бағалы қағаздар болып табылады. Компания осы облигацияларды толығымен құнсызданған деп қарайды, өйткені эмитенттің қаржылық жағдайын өзінің бағалауы негізінде Компания осы активтерден болашақ ақша ағындарын күтпейді.

12 Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек

	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген) мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен кредиттер және ұзақ мерзімді дебиторлық берешек		
«Елорда құрылыс компаниясы» ЖШС қарызы	32,398,375	39,186,022
Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	30,190,477	31,640,460
Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен кредиттер мен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек жиыны	62,588,852	70,826,482
Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық кредиттер	56,034,131	63,539,031
Жеке тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	11,313,029	12,159,438
Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық кредиттердің және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің жиыны	67,347,160	75,698,469
	129,936,012	146,524,951
Залалдарға арналған бағалау резерві	(10,266,313)	(10,875,592)
Клиенттерге берілген кредиттер және құнсыздануға арналған резервті шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан болған ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	119,669,699	135,649,359
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	4,688,595	3,599,878
Клиенттерге берілген кредиттердің жиынтығы және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	124,358,294	139,249,237

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Компания коммерциялық банктерден ипотекалық кредиттер портфелін сатып алмады (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 1,306,844 мың теңге сомасына үш коммерциялық банк).

Қазақстан Республикасының Президенті Қ. К. Тоқаевтың 2021 жылғы 4 желтоқсандағы № 21-5221 қарарына орай Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Р. В. Склярдың 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 11-04/05-2966 тапсырмасына сәйкес Алматы облысындағы "G4 City" қала құрылысы инвестициялық жобасын қаржыландыру мәселесін пысықтау тапсырылды, оның ішінде: "CG Land" кредиттеу арқылы "G4 City" жобасы жер учаскелерін дамыту тапсырылды.

Қазақстан Республикасының экономикасын жаңғырту жөніндегі мемлекеттік комиссияның 2021 жылғы 15 желтоқсандағы №17-04/11-42 хаттамасына сәйкес Компания қаражатынан жалпы сомасы 31.1 млрд. теңгеге дейін "G4 City" қала құрылысы инвестициялық жобасын қаржыландыру туралы шешім қабылданды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 23 желтоқсандағы № 918 қаулысына сәйкес "Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігінің 2009-2010 жылдарға арналған экономиканы және қаржы жүйесін тұрақтандыру бойынша бірлескен іс-қимыл жоспарын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 13 қаңтардағы № 6 қаулысына өзгерістер енгізілді. Енгізілген өзгерістерге сәйкес, Компанияның "Қазақстан Халық Жинақ Банкі" АҚ - ға (ағымдағы атауы - "Қазақстан Халық Банкі" АҚ) банктік салымнан мерзімінен бұрын қайтарылған қаражаты ішінара "CG Land" ЖШС-ға 13.2 млрд. теңге сомасында кредит беру арқылы Алматы облысындағы "G4 City" қала құрылысы инвестициялық жобасын қаржыландыруға бағытталады.

2021 жылдың желтоқсан айында Компания "CG Land" ЖШС-ға жалпы сомасы 31,100,000 мың теңгеге теңгеге деминацияланған екі траншпен ұзақ мерзімді кредиттер берді. 2028 және 2029 жылдары өтелетін несиелер бойынша номиналды мөлшерлемелер жылдық 1.00% және 11.43% құрайды. Компания міндеттемелерді орындауды кепілдікті қамтамасыз ету ретінде Алматы облысында жалпы ауданы 200 га жер учаскесін қабылдады.

"CG Land" ЖШС-нің компаниядан алған ақшасы толығымен жоспарланған қала құрылысы инвестициялық жобасын қаржыландыруға бағытталған жоқ, қаражаттың басым бөлігі Алматы облысында "G4 City" жобасын іске асырумен байланысты емес мақсаттарға, атап айтқанда "Қазақстан Халық Банкі" АҚ-дан алынған кредит бойынша берешекті өтеуге бағытталды.

Басшылық шарттарда көзделген ақша ағындары осы кредиттер бойынша негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне ("SPPI критерийі") пайыздардың ғана төлемдері болып табылмайтындығын бағалады және оларды "пайда немесе шығын арқылы әділ құн" санатына жіктеді.

Бастапқы тану кезінде осы кредиттердің әділ құны жылдық 23.74% нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша қаражатының болашақтағы барлық түсімдерінің келтірілген құны ретінде бағаланды. Бастапқы тану күніне кредиттердің номиналды және әділ құны арасындағы 27,512,212 мың теңге мөлшеріндегі айырма пайда немесе шығын және өзге де жиынтық табыс туралы есепте "пайда және шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі шығын" деген бапта танылған.

Компания 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңестің ұсыныстарын ескере отырып, "Елорда құрылыс компаниясы" ЖШС-мен және Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігімен кредитті өтеу мерзімдерін ұзарту жөнінде қосымша келісім жасады. Келісім шарттарының айтарлықтай өзгеруіне байланысты Компания ескі кредитті мойындауды тоқтатты және жаңа қаржы активін таныды. Тиісінше, кредит жылдық 13.25% нарықтық сыйақы мөлшерлемесін пайдалана отырып, қосымша келісім жасалған күнгі әділ құнға келтірілді, бұл мемлекеттік субсидия есебінен 8,552,902 мың теңге мөлшеріндегі талаптардың түрленуінің әсерін тануға әкелді (16-ескертпе).

(а) Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық кредиттердің және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің сапасы

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген ипотекалық кредиттердің сапасы туралы ақпарат берілген:

2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)					
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы
мың теңге					
мерзімі өтпеген кемінде 30 күнге мерзімі өткен	53,477,063	1,545,613	3,291,704	306,152	58,620,532
30-89 күнге мерзімі өткен	1,384,988	728,856	549,293	55,732	2,718,869
90-179 күнге мерзімі өткен	-	566,063	906,934	38,053	1,511,050
180-360 күнге мерзімі өткен	-	-	1,536,000	13,868	1,549,868
360 күннен астам мерзімі өткен	-	-	406,139	-	406,139
	-	-	2,531,377	9,325	2,540,702
	54,862,051	2,840,532	9,221,447	423,130	67,347,160
Бағалау резерві	(1,225,399)	(285,943)	(3,718,001)	(249,140)	(5,478,483)
Баланстық құны	53,636,652	2,554,589	5,503,446	173,990	61,868,677
2021 жылғы 31 желтоқсан					
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы
мың теңге					
мерзімі өтпеген кемінде 30 күнге мерзімі өткен	62,644,364	1,052,396	4,182,292	41,027	67,920,079
30-89 күнге мерзімі өткен	1,974,246	713,466	289,419	32,511	3,009,642
90-179 күнге мерзімі өткен	-	918,419	443,714	12,829	1,374,962
180-360 күнге мерзімі өткен	-	-	605,246	-	605,246
360 күннен астам мерзімі өткен	-	-	297,520	-	297,520
	-	-	2,491,020	-	2,491,020
	64,618,610	2,684,281	8,309,211	86,367	75,698,469
Залалды бағалау резерві	(1,210,724)	(240,015)	(3,421,734)	(3,645)	(4,876,118)
Баланстық құны	63,407,886	2,444,266	4,887,477	82,722	70,822,351

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша сатушыдан кері сатып алудың толық талап ету құқықтары бар кредиттердің баланстық құны 3,302,154 мың теңгені (2021 жылғы 31 желтоқсан: 4,036,481 мың теңге) құрады.

Сатушыдан кері сатып алуды ішінара талап ету құқығына арналған келісімдердің шарттарына сәйкес, осы құқық осы кредиттерді сатып алу күнінде ипотекалық кредиттер бойынша негізгі борыштың жалпы мөлшерінің 20% - ынан аспайды.

Ипотекалық кредиттер бойынша залалдарға және жеке тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешекке бағалау резервін бағалау кезіндегі негізгі жорамалдар мен пайымдаулар

Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеу сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша залалдарға арналған бағалау резервінің мөлшерін айқындау кезінде басшылық пайдаланатын елеулі жорамалдар мыналарды қамтиды:

- PD 12 айлық несиелер сапасының 1-сатысына жататын сегменттер топтары бойынша 3.0% - 29.1% құрады, несиелер сапасының 2-сатысына жататын PD lifeTime деңгейі ипотекалық біртекті портфельдің сегменттер тобына байланысты 3.3% - 79.8% құрады;
- 1 және 2-сатылардың біртекті ипотекалық портфелінің сегменттері бойынша LGD деңгейі ипотекалық біртекті портфельдің сегменттеріне байланысты 0% - дан 49.9% - ға дейін құрады.

Жоғарыда келтірілген бағалардың өзгеруі ипотекалық несиелер бойынша шығындар мен жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан ұзақ мерзімді дебиторлық берешекке әсер етуі мүмкін. Мысалы, ағымдағы сәтке келтірілген ақша қаражатының болжамды ағындарының таза құнының шамасы плюс/минус үш пайызға өзгерген кезде ипотекалық кредиттер және жеке тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша залалға арналған бағалау резервінің мөлшері 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша 1,856,060 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді (2020 жылғы 31 желтоқсан: 2,124,671 мың теңге).

(б) Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша шығындарға арналған бағалау резервінің өзгеруін талдау

Жеке тұлғаларға берілген кредиттер сыныптары бойынша және 2022 жылғы 30 маусымда және 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы күтілетін кредиттік шығындардың үш сатысы бойынша кредиттердің құнсыздануынан болған шығындарды жабуға арналған резервтің қозғалысы былайша берілген:

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген					
	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы	
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы
Кезең басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	1,210,724	240,015	3,421,734	3,645	4,876,118
1- сатыға ауыстыру	14,220	(14,220)	-	-	-
2- сатыға ауыстыру	(36,517)	48,238	(11,721)	-	-
3- сатыға ауыстыру	(32,553)	(65,560)	98,113	-	-
Таза өзгеріс	80,330	76,900	157,055	67,076	381,361
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	43,351	-	-	178,413	221,764
Басқа сатылардағы жаңадан құрылған қарыздар бойынша аударым	(54,157)	565	53,592	-	-
Дисконтты босату	1	5	(771)	5	(760)
Кезең соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған юағалау резерві шамасы	1,225,399	285,943	3,718,002	249,139	5,478,483

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген					
	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы	
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде сатып алынған кредиттік-құнсызданған	Барлығы
Кезең басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	3,938,914	473,743	3,970,716	188,896	8,572,269
1- сатыға ауыстыру	49,024	(44,207)	(4,817)	-	-
2- сатыға ауыстыру	(57,729)	129,187	(71,458)	-	-
3- сатыға ауыстыру	(59,631)	(74,552)	134,183	-	-
Таза өзгеріс	(2,876,853)	(284,204)	(188,620)	(49,716)	(3,399,393)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	386,121	-	-	422,823	808,944
Басқа сатылардағы жаңадан құрылған қарыздар бойынша аударым	(10,143)	3,253	6,890	-	-
Есептен шығару және өзге де өзгерістер	-	-	(204,585)	-	(204,585)
Дисконтты босату	225	(505)	87,634	125	87,479
Кезең соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған юағалау резерві шамасы	1,369,928	202,715	3,729,943	562,128	5,864,714

Жеке тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен ипотекалық кредиттер бойынша дебиторлық берешектің және ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнының елеулі өзгерістері бұдан әрі берілді:

мың теңге	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген				
	1-саты	2-саты	3-саты	ПСКО	Жиыны
Клиенттерге берілген несиелер					
1 қаңтардағы қалдық	64,618,610	2,684,281	8,309,211	86,367	75,698,469
1-сатыға ауыстырылған	494,608	(494,608)	-	-	-
2-сатыға ауыстырылған	(1,337,492)	1,493,886	(156,394)	-	-
3-сатыға ауыстырылған	(951,996)	(644,927)	1,596,923	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	209,020	-	-	190,853	399,873
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері бойынша аударым	(30,412)	7,447	22,965	-	-
Өтеу (мерзімінен бұрын және ішінара өтеу)	(8,140,286)	(205,541)	(552,029)	145,909	(8,751,947)
Дисконтты босату	(1)	(5)	771	-	765
31 маусымдағы қалдық	54,862,051	2,840,533	9,221,447	423,129	67,347,160

мың теңге	2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген				
	1-саты	2-саты	3-саты	ПСКО	Жиыны
Клиенттерге берілген несиелер					
1 қаңтардағы қалдық	67,192,070	4,108,124	9,756,089	188,896	81,245,179
1-сатыға ауыстырылған	2,600,076	(2,254,581)	(345,495)	-	-
2-сатыға ауыстырылған	(701,039)	1,503,057	(802,018)	-	-
3-сатыға ауыстырылған	(642,464)	(951,202)	1,593,666	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	14,705,027	-	-	422,823	15,127,850
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері бойынша аударым	(207,503)	179,853	27,650	-	-
Өтеу (мерзімінен бұрын және ішінара өтеу)	(17,069,089)	(628,750)	(1,832,160)	(49,716)	(19,579,715)
Есептен шығару және өзге өзгертулер	-	-	(204,585)	-	(204,585)
Дисконтты босату	225	(505)	87,634	125	87,479
31 маусымдағы қалдық	65,877,303	1,955,996	8,280,781	562,128	76,676,208

Алып қойылған қамтамасыз ету

Компания бөлшек клиенттерге берілген несиелерді қамтамасыз етуді бақылау арқылы белгілі бір активтерді сатып алды. 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша мұндай активтердің баланстық құны 222,755 мың теңгені (2021 жылы: 222,755 мың теңге) құрады.

Компанияның саясаты көрсетілген активтерді қысқа мерзімде сатуды көздейді.

(в) Клиенттерге берілген кредиттердің және заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің сапасы

	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)			Барлығы
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
Берілген кредиттер				
"BBB" ішкі рейтингі берілген "Елорда құрылыс компаниясы" ЖШС	-	32,398,375	-	32,398,375
Бөліп төлеуге сату бойынша дебиторлық берешек				
"CCC" ішкі рейтингі берілген "Мега Плаза" ЖШС	-	26,206,764	-	26,206,764
ЭКСПО – 2017 ХМК аумағында орналасқан пәтерлерді сатудан ұзақ мерзімді дебиторлық берешек				
"CCC" ішкі рейтингі берілген "Astana IT Univercity" ЖШС	3,394,258	-	-	3,394,258
"D" ішкі рейтингі берілген "Umit fund" КЕҰ	-	-	589,455	589,455
Жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан берілген кредиттердің және дебиторлық берешектің жиыны	3,394,258	58,605,139	589,455	62,588,852
Залалдарға арналған бағалау резерві	(82,589)	(4,447,472)	(257,769)	(4,787,830)
	3,311,669	54,157,667	331,686	57,801,022

	2021 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
Берілген кредиттер				
"BBB" ішкі рейтингі берілген "Елорда құрылыс компаниясы" ЖШС	39,186,022	-	-	39,186,022
Бөліп төлеуге сату бойынша дебиторлық берешек				
"CCC" ішкі рейтингі берілген "Мега Плаза" ЖШС	-	27,534,795	-	27,534,795
ЭКСПО – 2017 ХМК аумағында орналасқан пәтерлерді сатудан ұзақ мерзімді дебиторлық берешек				
"CCC" ішкі рейтингі берілген "Astana IT Univercity" ЖШС	3,537,490	-	-	3,537,490
"D" ішкі рейтингі берілген "Umit fund" КЕҰ	-	-	568,175	568,175
Жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан берілген кредиттердің және дебиторлық берешектің жиынтығы	42,723,512	27,534,795	568,175	70,826,482
Залалдарға арналған бағалау резерві	(166,698)	(5,584,314)	(248,462)	(5,999,474)
	42,556,814	21,950,481	319,713	64,827,008

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде "Мега Плаза" ЖШС 2022 жылғы 27 мамырдағы кестелер мен қосымша келісімдерге сәйкес 3,712,445 мың теңге (2021 жыл: 1,441,752 мың теңге) сомасында бөліп сату бойынша дебиторлық берешек бойынша негізгі борышты және сыйақыны ішінара мерзімінен бұрын өтеуді жүргізді. Қарызды мерзімінен бұрын ішінара өтеуге байланысты дисконтты қайта есептеу 1,528,209 мың теңгені құрады және мемлекеттік субсидиялар түрінде танылды (16-ескертпе).

ЭКСПО-2017 ХМК аумағында орналасқан жеке және заңды тұлғалар үшін төлемді бөліп төлеуге пәтерлерді сату ұзақ мерзімді дебиторлық берешек кепіл ретінде тіркелген сатылған жылжымайтын мүлікпен (пәтерлер, паркингтер) қамтамасыз етілгенін көздейді.

Жеке тұлғалар үшін төлемді бөліп төлеу арқылы іске асыру тетігі мынадай талаптарды көздейді: бастапқы жарна кемінде 20%, кепілдік жарна кемінде үш ай сайынғы төлем, сыйақы мөлшерлемесі жылдық 3%, мерзімі 12 жыл, шарт талаптарында комиссия алмай-ақ ішінара мерзімінен бұрын және толық мерзімінен бұрын өтеу көзделген.

Заңды тұлғалар үшін төлемді бөліп төлеу арқылы іске асыру тетігі мынадай талаптарды көздейді: сыйақы мөлшерлемесі жылдық 2%, мерзімі 10 жыл, шарт талаптарында комиссия алмай-ақ ішінара мерзімінен бұрын және толық мерзімінен бұрын өтеу көзделген.

Жеке тұлғалар үшін төлемді бөліп төлеу шарттары бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін Компания бастапқы тану кезінде 14.3% нарықтық мөлшерлемені қолдана отырып, екінші деңгейдегі банктердің жеке тұлғалары үшін ипотекалық кредиттеу бойынша орташа мөлшерлемені пайдаланды.

Заңды тұлғалар үшін бөліп төлеу шарттары бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін Компания 2019 жылғы тамыздағы білім беру саласындағы экономикалық қызмет түрлері бойынша банктер берген ұзақ мерзімді кредиттер бойынша "ҚР Ұлттық Банкі" РММ статистикасын пайдаланды және бастапқы тану кезінде 14.02% нарықтық мөлшерлемесін қолданды.

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "Unit Fund" КЕҰ-дан 589,455 мың теңге сомасында 673 күн мерзімінен өткен (2021 жылғы 31 желтоқсан: сомасы 568,175 мың теңге, ол 492 күн мерзімге кешіктірілді) негізгі борыш және есептелген сыйақы бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті қоспағанда, берілген қарыздар мен заңды тұлғалардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі мерзімінен өткен жоқ.

Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша залалдарға бағалау резерві қалдықтарының өзгеруі төменде берілген:

	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген			Барлығы
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-күнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-күнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
мың теңге				
<i>Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен кредиттер және ұзақ мерзімді дебиторлық берешек</i>				
Жыл басындағы қалдық	166,698	5,584,314	248,462	5,999,474
2-сатыға ауыстырылған	(37,147)	37,147	-	-
Залалдар үшін бағалау резервінің таза өзгеруі	(46,962)	(1,173,989)	9,307	(1,211,644)
Жыл соңындағы қалдық	82,589	4,447,472	257,769	4,787,830

мың теңге	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген			Барлығы
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
<i>Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен кредиттер және ұзақ мерзімді дебиторлық берешек</i>				
Жыл басындағы қалдық	2,553,827	2,261,569	219,253	5,034,649
Залалдар үшін бағалау резервінің таза өзгеруі	(1,816,354)	2,270,387	12,625	466,658
Жыл соңындағы қалдық	737,473	4,531,956	231,878	5,501,307

(г) *Заңды тұлғаларға берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша шығындарға бағалау резервін бағалау кезіндегі негізгі жорамалдар мен пайымдаулар*

Заңды тұлғаларға берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша шығындарға арналған бағалау резервінің мөлшерін айқындау кезінде басшылық мынадай жорамалдар жасады:

- "Мега Плаза" ЖШС бойынша бөліп төлеуге сату бойынша дебиторлық берешек бойынша қамтамасыз етуді іске асырудан түсетін түсімдерді алу кезіндегі кідіріс 36 ай;
- несиелік сапаның 1 және 2-сатыларына жатқызылған несиелер мен дебиторлық берешек бойынша LGD деңгейі 24.72% - ден 56.00% - ға дейін болды;
- "Umit fund" КЕҰ бойынша пәтерлерді сатудан түскен кредиттік сапаның 3-сатысына жатқызылған ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша LGD деңгейі 43.7%-ды құрады;
- кредиттік сапаны есепке алу бойынша 1-сатыға жатқызылған кредит бойынша PD деңгейі қарыз алушының ішкі рейтингінің деңгейіне байланысты 0.16% - ды, кредиттік сапаның 1 және 2-сатыларына жатқызылған дебиторлық берешек бойынша 5.56% - 68.07% - ды құрады.

Жоғарыда келтірілген бағалардың өзгеруі кредиттер бойынша күтілетін кредиттік шығындар резервінің шамасына әсер етуі мүмкін. Мысалы, ағымдағы сәтке келтірілген ақша қаражатының болжамды ағындарының таза құнының шамасы плюс/минус бір пайызға өзгерген кезде заңды тұлғаларға берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша залалға арналған бағалау резервінің мөлшері 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша 578,010 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді (2021 жылғы 31 желтоқсан: 648,270 мың теңге).

Есепті күні Компанияның шығындарына арналған бағалау резервінің есептері былайша түзетілді:

- "Мега Плаза" ЖШС бойынша 3,712,445 мың теңге сомасына бөліп сату бойынша дебиторлық берешек бойынша ішінара мерзімінен бұрын өтеу жүзеге асырылды, бұл 2-сатыда күтілетін кредиттік залалдар сомасының азаюына әкелді.

Болжамды ақпаратты қосу

Компания болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелді елеулі арттыру мәніне бағалауға да, сол сияқты күтілетін кредиттік залалдарды бағалауға да қосады. Компания болжамды ақпаратты бағалау үшін сараптамалық пікірді қолданады. Бұл бағалау сыртқы көздерден алынған ақпаратқа негізделген.

Сыртқы ақпарат Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, Ұлттық экономика министрлігі сияқты Компания өз қызметін жүзеге асыратын елдердің мемлекеттік органдары мен ақша-кредит реттеу органдары жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды, сондай-ақ жекелеген жеке және ғылыми болжамдарды қамтуы мүмкін.

Компания қаржы құралдарының әрбір портфелі бойынша кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындарды бағалауға әсер ететін негізгі факторлардың тізбесін айқындап, құжат жүзінде ресімдеді және тарихи деректерді талдауды пайдалана отырып, макроэкономикалық өзгерістер, кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындар арасындағы өзара байланысты бағалады.

Дефолт деңгейі бойынша жеткілікті тарихи базаның жоқтығын ескере отырып, Компания экономикалық сценарийлер бойынша ақпарат көзі ретінде рейтингтік агенттіктердің деректерін анықтады. Сценарийлер үнемі жаңартылып отырады және несиселік тәуекелдер деңгейін бағалау кезінде қолданылады.

Қаржы активтерінің әртүрлі портфельдері бойынша негізгі көрсеткіштің, дефолт оқиғаларының және шығындар деңгейінің болжамды арақатынасы рейтингтік агенттіктердің соңғы 30-40 жылдағы тарихи деректерін талдау негізінде әзірленді.

13 Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалға берілетін таза инвестициялардың құрамдауыштары былайша берілген:

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Бір жылдан аз	12,966,795	13,224,021
1-ден 2 жылға дейін	12,945,119	13,137,313
2-ден 3 жылға дейін	12,940,086	13,135,739
3-тен 4 жылға дейін	12,934,771	13,128,349
4-тен 5 жылға дейін	12,917,335	13,123,412
Бес жылдан аса	126,776,383	134,623,193
Ең төменгі жалгерлік төлемдері	191,480,489	200,372,027
Еңбекпен табылмаған қаржылық табысты шегергенде:		
Бір жылдан аз	(4,288,485)	(4,470,977)
Бір жылдан бес жылға дейін	(16,075,280)	(16,841,717)
Бес жылдан аса	(18,059,411)	(19,835,824)
Еңбекпен табылмаған қаржылық табысты шегергенде, барлығы	(38,423,176)	(41,148,518)
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(6,162,287)	(5,592,696)
Қаржылық жалгерлікке таза инвестициялар, жиыны	146,895,026	153,630,813

Компания тұрғын үй кешендерін "Нұрлы Жер" бағдарламасына және "Меншікті бағдарламасына" сәйкес жалға береді.

Компания осы жалдау шарттарын 16 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес қаржылық жалгерлік ретінде жіктейді, өйткені жалгерлік мерзімінің соңына қарай активтерді иелену құқығы жалға алушыға өтеді және жалгерлік мерзімінің басында ең төменгі жалгерлік төлемдерінің ағымдағы құны жалға алынатын активтің барлық әділ құнын құрайды.

"Меншікті бағдарлама" бойынша қаржылық жалгерлік шарттарының 20 жылға дейінгі өтеу мерзімдері және номиналды сыйақы мөлшерлемелері 11.50% және 13.00% болады. "Нұрлы Жер" бойынша қаржылық жалгерлік шарттарының өтеу мерзімі 20 жыл және Алматы және Астана қалаларында 1 ш. м. үшін 1,120 теңге мөлшерінде, қалған өңірлерде 1 ш. м. үшін 924 теңге мөлшерінде айлық жалгерлік төлемдерінің шекті лимиттерін көздейді. "Нұрлы Жер" бағдарламасы бойынша жалгерлік шарттармен берілетін сыйақының болжамды мөлшерлемесі 3,1 %-ды құрайды.

Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің сапасы

Бұдан әрі кестеде 2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің сапасы туралы ақпарат берілген:

	2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)			
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
мың теңге				
- мерзімі өтпеген	118,271,929	8,639,431	4,958,580	131,869,940
- кемінде 30 күнге мерзімі өткен	4,528,094	2,647,003	1,815,639	8,990,736
- 30-89 күнге мерзімі өткен	-	3,362,671	2,239,536	5,602,207
- 90-179 күнге мерзімі өткен	-	-	4,152,510	4,152,510
- 180-360 күнге мерзімі өткен	-	-	1,327,024	1,327,024
- 360 күннен астам мерзімі өткен	-	-	1,114,896	1,114,896
	122,800,023	14,649,105	15,608,185	153,057,313
Залалды бағалау резерві	(1,331,547)	(1,553,811)	(3,276,929)	(6,162,287)
Баланстық құны	121,468,476	13,095,294	12,331,256	146,895,026
	2021 жылғы 31 желтоқсан			
	12 айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Барлығы
мың теңге				
- мерзімі өтпеген	126,597,218	6,659,817	3,134,500	136,391,535
- кемінде 30 күнге мерзімі өткен	5,437,691	2,850,773	1,648,378	9,936,842
- 30-89 күнге мерзімі өткен	-	3,276,217	2,329,817	5,606,034
- 90-179 күнге мерзімі өткен	-	-	3,736,971	3,736,971
- 180-360 күнге мерзімі өткен	-	-	2,076,541	2,076,541
- 360 күннен астам мерзімі өткен	-	-	1,475,586	1,475,586
	132,034,909	12,786,807	14,401,793	159,223,509
Залалды бағалау резерві	(1,349,939)	(1,341,991)	(2,900,766)	(5,592,696)
Баланстық құны	130,684,970	11,444,816	11,501,027	153,630,813

2022 жылғы 30 маусымда және 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек сыныптары және күтілетін кредиттік залалдардың үш сатысы бойынша кредиттердің құнсыздануынан болған шығындарды жабуға арналған бағалау резервінің қозғалысы былайша берілген:

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген				
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар		мың теңге
12 айлық күтілетін кредиттік залалдар				
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	1,349,939	1,341,991	2,900,766	5,592,696
1-сатыға ауыстыру	3,522	(3,430)	(92)	-
2-сатыға ауыстыру	(42,835)	49,986	(7,151)	-
3-сатыға ауыстыру	(4,804)	(147,804)	152,608	-
Таза есептеу	9,328	281,618	197,545	488,491
Осы активтер бойынша сатылар арасындағы аударымдарды қоса алғанда, жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	16,397	31,450	33,566	81,413
Өзге өзгертулер	-	-	(313)	(313)
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған бағалау резервтің шамасы, аудиттелмеген	1,331,547	1,553,811	3,276,929	6,162,287
2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген				
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар		мың теңге
12 айлық күтілетін кредиттік залалдар				
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	913,399	1,109,071	1,199,617	3,222,087
1-сатыға ауыстыру	63,915	(58,620)	(5,295)	-
2-сатыға ауыстыру	(47,458)	253,308	(205,850)	-
3-сатыға ауыстыру	(12,289)	(200,290)	212,579	-
Таза есептеу	239,333	(69,322)	466,953	636,964
Осы активтер бойынша сатылар арасындағы аударымдарды қоса алғанда, жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	31,904	5,981	-	37,885
Өзге өзгертулер	7,256	244	3,099	10,599
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған бағалау резервтің шамасы, аудиттелмеген	1,196,060	1,040,372	1,671,103	3,907,535

Қаржылық жалгерлік бойынша бұдан әрі дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнының елеулі өзгерістері:

мың теңге	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек				
1 қаңтардағы өалдық	132,034,909	12,786,807	14,401,793	159,223,509
1-сатыға ауыстырылған	238,955	(230,830)	(8,125)	-
2-сатыға ауыстырылған	(3,859,153)	3,925,670	(66,517)	-
3-сатыға ауыстырылған	(462,357)	(1,375,741)	1,838,098	-
Осы активтер бойынша сатылар арасындағы аударымдарды қоса алғанда, жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	2,012,370	342,339	220,471	2,575,180
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(7,164,701)	(799,140)	(777,110)	(8,740,951)
Өзге өзгертулер	-	-	(425)	(425)
30 маусымдағы қалдық	122,800,023	14,649,105	15,608,185	153,057,313

мың теңге	2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай, аудиттелмеген			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек				
1 қаңтардағы өалдық	142,449,024	12,131,438	12,912,190	167,492,652
1-сатыға ауыстырылған	6,871,275	(6,501,774)	(369,501)	-
2-сатыға ауыстырылған	(6,978,985)	9,611,268	(2,632,283)	-
3-сатыға ауыстырылған	(1,507,884)	(2,275,535)	3,783,419	-
Осы активтер бойынша сатылар арасындағы аударымдарды қоса алғанда, жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	5,201,816	77,139	-	5,278,955
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(6,699,414)	(281,335)	(1,018,306)	(7,999,055)
Өзге өзгертулер	128	244	3,099	3,471
30 маусымдағы қалдық	139,335,960	12,761,445	12,678,618	164,776,023

14 Борыштық бағалы қағаздар шығарылған

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар 2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгемен көрсетілген облигациялардан тұрды.

Эмиссия	Өтеу мерзімі	Купонның номиналды мөлшерлемесі	Тиімді мөлшерлеме	Аудиттелмеген	
				2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
KZ2C00006641	09.04.2024	4.05%	10.64%	163,544,410	159,092,838
KZ2C00006807	25.06.2030	6.02%	12.94%	145,639,626	137,130,083
KZ2C00006815	14.08.2031	6.02%	12.45%	142,530,211	134,473,473
KZ2C00007094	29.12.2032	6.02%	11.41%	70,837,785	73,161,133
KZ2C00006823	22.10.2032	6.02%	12.17%	68,937,755	65,120,280
KZ2C00006831	22.10.2032	6.02%	12.17%	68,937,755	65,120,280
KZ2C00007839	27.10.2031	7.02%	10.75%	41,664,284	39,601,636
KZ2C0Y10F013/					
KZ2C00003333	15.12.2027	10.50%	10.28%	30,385,577	30,402,196
KZ2C00006393	24.02.2026	10.25%	11.00%	30,355,008	30,276,668
KZX000000054	28.12.2033	9.58%	9.58%	20,973,967	20,973,967
KZ2C00004356/					
KZ2C0Y20F889	21.06.2049	2.99%	12.09%	173,964	172,931
KZ2C00007086	01.04.2051	0,10%	11.07%	75,073	71,883
KZ2C00007631	04.02.2052	0.10%	12.17%	52,204	-
KZ2C00004349	06.08.2050	0.10%	12.41%	21,849	20,851
				784,129,468	755,618,219

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған есепті кезең ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 24 сәуірдегі № 69 қаулысымен бекітілген Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын (ипотекалық қарыздарды) қайта қаржыландыру бағдарламасына сәйкес Компания жылдық 0.1% тіркелген купондық мөлшерлеменен 1,257,977 мың теңге сомаға купондық облигацияларды орналастырды. Облигациялар жылдық 12.17% нарықтық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген әділ құны бойынша 50,128 мың теңгеге тең деп танылды, номиналды құны мен әділ құны арасындағы 1,207,850 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық мемлекеттік субсидия түрінде танылды және есепті кезеңде пайдаланылды (16-ескертпе).

15 Басқа да тартылған қаражат

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
"Бәйтерек" Ұлттық басқарушы холдингі " АҚ-нан қарыз	199,132,905	192,013,579
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған ұзақ мерзімді қарыздар	31,609,600	20,279,400
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	5,953,095	5,724,636
Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің алдындағы берешек	154,108	147,217
	236,849,708	218,164,832

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тартылған басқа да қаражат ҚР Президентінің 2015 жылғы 6 сәуірдегі № 1030 Жарлығына және " Нұрлы жер "тұрғын үй құрылысы бағдарламасына жалға берілетін және кредиттік тұрғын үй салу және сатып алу бөлігінде интеграцияланған ҚР Үкіметінің 2014 жылғы 28 маусымдағы № 728 қаулысымен бекітілген "2020 жылға дейін өңірлерді дамыту бағдарламасына" сәйкес қабылданған Инфрақұрылымды дамытудың 2015 - 2019 жылдарға арналған "Нұрлы жол" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде "Бәйтерек" ҰБХ" АҚ-дан алынған кредиттерді қамтиды..

"Нұрлы жер" бағдарламасына сәйкес қарыздың нысаналы мақсаты құрылысты қаржыландыру және мүлікті қаржылық жалдау шарттары бойынша жалға беру үшін оны сатып алу болып табылады. Осы қарыздар бойынша номиналды сыйақы мөлшерлемесі 2045 жылғы қаңтарда, 2046 жылғы қаңтарда және 2046 жылғы маусымда өтелетін жылдық 0.15% - ды құрайды. Негізгі сома өтеу мерзімі басталған кезде өтелуге жатады. Бастапқы тану кезінде бұл қарыздар 6.9% - дан 8.0% - ға дейін түрленетін тиісті есептік нарықтық сыйақы мөлшерлемелерін қолдана отырып, шартқа сәйкес қарыз бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы есептелген әділ құн бойынша танылды. Осы кредиттер бойынша дисконт мемлекеттік субсидия ретінде танылды (16-ескертпе).

2021 жыл ішінде халықты қолжетімді тұрғын үймен қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру және мемлекеттік және үкіметтік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алу мақсатында Компания Еуразиялық даму банкінен жылдық сыйақы мөлшерлемесі 7.5% және 2026 жылдың қарашада және желтоқсан айларында өтелетін жалпы сомасы 3,500,000 мың ресей рубліне деминацияланған қарыздарды тартуды жүзеге асырды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде теңгеге қатысты ресей рублінің айырбас бағамының өсуіне байланысты Компания "Шетел валютасымен операциялардан түскен таза (залал)/табыс" бабындағы пайда немесе залал және басқа да жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есепте осы қарыздарды қайта бағалаудан болған жалпы сомасы 11,430,148 мың теңге залалды таныды.

16 Мемлекеттік субсидиялар

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша қалдық	182,324,636	197,563,476
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконт түріндегі мемлекеттік субсидияның туындауы (14-ескертпе)	1,207,850	-
ЖАО облигациялары бойынша мемлекеттік субсидияны пайдалану (7, 11-ескертпелер)	(19,447,719)	(9,754,053)
Шығарылған облигациялар бойынша мемлекеттік субсидияны пайдалану (7, 14-ескертпелер)	(1,207,850)	-
Берілген қарыздар бойынша мемлекеттік субсидияны пайдалану (7, 12-ескертпелер)	(8,552,902)	-
ЖАО облигацияларын ішінара мерзімінен бұрын өтеуге байланысты дисконтты қайта есептеу (11-ескертпе)	39,333	-
Қарызды мерзімінен бұрын ішінара өтеуге байланысты дисконтты қайта есептеу (12-ескертпе)	1,528,209	-
Жыл ішіндегі амортизация	(4,030,745)	(3,983,036)
Жыл соңындағы жағдай бойынша қалдық	151,860,812	183,826,387

"Нұрлы жер", "2020-2021 жылдарға арналған жұмыспен қамту жол картасы" мемлекеттік бағдарламаларын қаржыландыруға қатысты мемлекеттік субсидия бойынша міндеттемелер жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын төмен пайыздық мөлшерлеменен сатып алудан дисконт танылуына қарай пайдаланылатын болады, сондай-ақ мемлекеттік субсидиялардың бір бөлігі пәтерлерді Компания балансына қабылдау сәтінен бастап 20 жыл ішінде тікелей сатып алу арқылы жалға беру бойынша сыйақы түріндегі кірістер құрамында амортизацияланады.

17 Болашақ кезеңдердің кірістері және берілген кепілдіктер бойынша резервтер

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша болашақ кезеңдердің табыстары	1,450,626	2,031,711
Қаржылық кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің табыстары	459	731
Берілген кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдер табыстарының жиыны	1,451,085	2,032,442
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша келтірілген, бірақ мәлімделмеген шығындар резерві	16,072,930	16,369,499
Қаржылық кепілдіктер бойынша талаптарға арналған резерв	1,157	1,141
Берілген кепілдіктер бойынша резервтер жиынтығы	16,074,087	16,370,640
	17,525,172	18,403,082

Берілген кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің табыстары

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Жыл басындағы қалдық	2,032,442	1,068,742
Қаржылық кепілдіктер бойынша комиссиялар еңбекпен табылған	(266)	(438)
Қаржылық кепілдіктер жөніндегі комиссиялар есептен шығарылған	-	(31,838)
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша еңбекпен табылған комиссиялар (сақтандыру сыйлықақылары)	(1,401,517)	(824,852)
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша алынған	918,884	1,290,098
Қаржылық кепілдіктер бойынша комиссиялар	25	40
Қайтарылған құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар жөніндегі комиссиялар	-	(6,339)
Табыстар бойынша ҚҚС	(98,483)	(138,277)
Жыл соңындағы жағдай бойынша қалдық	1,451,085	1,357,136

Берілген кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің кірістеріне қаржылық кепілдіктер жөніндегі комиссиялардың бір бөлігі және есеп айырысулар бойынша келесі немесе кейінгі қаржы жылдарында пайда болатын құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша комиссиялардың пропорционалды әдісті пайдалана отырып, әрбір қаржылық кепілдік шарты және құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарт үшін жеке есептелген бір бөлігі кіреді.

Қаржылық кепілдіктер бойынша талаптар бойынша резервтердің өзгеруін талдау

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша резервтің шамасы	16,369,499	12,386,342
Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша резервтердегі өзгеріс	(296,569)	820,426
Кезең соңындағы жағдай бойынша резервтің шамасы	16,072,930	13,206,768

Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша резервтерді есептеу үшін пайдаланылатын негізгі жорамалдар

Сақтандыру активтері мен міндеттемелерін бағалау үшін пайдаланылатын жорамалдар сақтандыру шарттары бойынша кез келген болашақ міндеттемелерді жабу үшін жеткілікті резервтерді барынша дұрыс қалыптастыруға арналған.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания олардың мәлімделгеніне немесе мәлімделмегеніне қарамастан, осы күнге дейін сақтандыру жағдайларының басталуы нәтижесінде болған залалдарды толық реттеу үшін қажетті болжамды сомаға резерв қалыптастырады.

Компания жалпыға қолжетімді нарықтық ақпараттың және басқа да жарияланған ақпараттың сәйкестігіне жорамалдарды тексереді. Алайда қазақстандық сақтандыру нарығында негізгі қызмет бойынша өзгерістерге жорамалдарды және ұшырағыштықты анықтау үшін өзекті болатын жалпыға қолжетімді ақпараттың жетіспеушілігі байқалады. Орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар резервін бағалау, әдетте, мәлімделген, бірақ реттелмеген шығындар резервін бағалаудан гөрі белгісіздіктің жоғары деңгейімен байланысты.

Сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын анықтау үшін Компания тәуекел деңгейін анықтайтын уәкілетті компанияға/құрылыс салушыға берілген рейтингті пайдаланады. Рейтинг уәкілетті компанияның/құрылыс салушының сандық және сапалық көрсеткіштерін: сату тиімділігін, активтердің рентабельділігін, мерзімді өтімділік коэффициентін, төлем қабілеттілігі коэффициентін, пайыздарды жабу коэффициентін, ағымдағы борыштың активтерге қатынасы көрсеткішін, меншікті капиталға жиынтық міндеттемені, пайдалануға берілген тұрғын үйдің жалпы алаңының шаршы метрінің көлемін, бас мердігер лицензиясының санатын, техникалық жабдықтауды есепке алады.

Уәкілетті компанияның/құрылыс салушының құрылыс-монтаждау жұмыстарының кешеуілдеуіне және сату жоспарының орындалмауына байланысты кепілдік мерзімін ұзарту туралы өтінішпен жүгінуі сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын арттыру факторы болып саналады.

Кепілдік беру туралы шарт бойынша құрылыс салушының және құрылысты жүзеге асыру үшін уәкілетті компанияның міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету құрылыс салушының уәкілетті компанияда қатысу үлесінің кепілі және жер учаскесінің (оған арналған құқықтардың) кепілі болып табылатындығын ескере отырып, Компанияның бағалауы бойынша сақтандыру жағдайы басталған кезде нақты өтем сомасы құрылыстың аяқталу сатысына және құнына, сондай-ақ жылжымайтын мүлікке нарықтық бағаның өзгеруіне байланысты болады.

Күтілетін залалдарды бағалау компанияның статистикалық деректерді жинақтауына қарай қайта қаралады.

Компания басшылығы құрылыс жобалары бойынша кепілдік шарттары портфелінің көрсеткіштері, негізінен, сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығының бағалау коэффициенттерінің өзгеруіне және сақтандыру жағдайы басталған кезде нақты өтемді бағалауға сезімтал деп есептейді. Компания жоғарыда аталған айнымалы шамалардың соңғы мәндеріне сүйене отырып, өзінің есептік бағалауларына үнемі өзгерістер енгізіп отырады.

Сақтандыру жағдайы басталуының күтілетін ықтималдығы плюс/минус бір пайызға өзгерген кезде сақтандыру резервтерінің мөлшері 160,729 мың теңгеге (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 163,695 мың теңге) жоғары/төмен болар еді.

Сақтандыру жағдайы басталған кезде іс жүзіндегі өтемді бағалау талаптар сомасынан плюс/минус 5% өзгерген кезде сақтандыру сыйлықақыларының мөлшері 419,298 мың теңгеге (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 811,363 мың теңге) төмен/жоғары болар еді.

18 Меншікті капитал

(а) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компанияның резервтерін бөлу үшін қолжетімді шама ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен немесе егер жинақталған шығын болашақ кезеңдерге ауыстырылса, есепті кезеңдегі пайданың шамасымен шектеледі. Егер меншікті капиталдың мөлшері теріс болса немесе таза кірісті бөлу Компанияның төлем қабілетсіздігіне немесе дәрменсіздігіне әкеп соқса, бөлуге жол берілмейді.

Компания 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде 3,622,293 мың теңге (бір акция үшін 205.45 теңге) сомасында дивидендтер жариялады және төледі, аудиттелмеген (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде компания 6,051,678 мың теңге (бір акция үшін 343.24 теңге) сомасында дивидендтер жариялады) аудиттелмеген.

(б) Акцияға базалық және бытыраңқы пайда

Акцияға базалық және бытыраңқы пайда жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі кезеңдегі пайда немесе залал сомасын кезең ішінде айналыстағы жай акциялардың орташа өлшенген санына бөлу арқылы есептеледі.

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай
Кезең ішіндегі пайда, мың теңгемен	13,125,325	18,518,068
Жай акциялардың орташа өлшенген саны	17,631,022	17,631,022
Акцияға базалық және бытыраңқы пайда, теңгемен	744	1,050

19 Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару ипотекалық қызметтің негізінде жатыр және компанияның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Компания өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады.

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша төменде сипатталғандарды қоспағанда, 2021 жылғы 31 желтоқсанмен салыстырғанда нарықтық тәуекелге және өтімділік тәуекеліне қатысты елеулі өзгерістер болған жоқ.

Геосаяси жағдайға байланысты белгісіздіктерді барабар көрсету үшін компания мұнай бағасының және елдің ЖІӨ-нің жаңартылған болжамдарын назарға ала отырып, 2022 жылғы бірінші жартыжылдықтағы болжамды макроэкономикалық индикаторларды қоса алғанда, күтілетін кредиттік шығындарды бағалау модельдерінде пайдаланылатын болжамды ақпаратты жаңартты.

Шолу күніндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	Аудиттелмеген 2022 жылдың 30 маусымы мың теңге	2021 жылдың 31 желтоқсаны мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және оның баламалары	302,202,938	100,684,841
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы есепшоттар мен депозиттер	18,163,519	80,722,166
Инвестициялық бағалы қағаздар:		
- Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын	2,030,997	2,079,816
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	838,779,728	928,960,811
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен ұзақ мерзімді дебиторлық берешек		
- өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын	4,688,595	3,599,878
- амортизациялық құны бойынша бағаланатын	119,669,699	135,649,359
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	146,895,026	153,630,813
Өзге қаржы активтері	366,891	35,926
Кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейінің барлығы	1,432,797,393	1,405,363,610

Сақтандыру тәуекелдерін басқару

Компания құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар жасасады. Компания кепілдік беру жағдайы басталған кезде тұрғын үй құрылысын аяқтауға және тұрғын ғимараттағы үлестерді үлескерлерге беруге кепілдік береді. 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша компанияның қолданыстағы 65 кепілдік беру шарты болды (2021 жылғы 31 желтоқсан: қолданыстағы 66 шарт).

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша компания шығарған қолданыстағы кепілдіктер бойынша міндеттемелердің ең жоғары сомасы 387,901,910 мың теңгені (2021 жылғы 31 желтоқсан: 380,005,445 мың теңге) құрады.

Құрылыс жобалары бойынша кепілдік беру туралы шарттар бойынша Компания тап болатын негізгі тәуекел кепілдік жағдайлары бойынша нақты төлемдер немесе оларды төлеу уақыты күтілгеннен өзгеше болуы мүмкін екендігінде болып табылады. Осылайша, компанияның мақсаты осы міндеттемелерді төлеу үшін жеткілікті резервтерді қамтамасыз ету болып табылады.

Сақтандыру тәуекелі негізінен құрылыс салушымен байланысты қаржылық және заңды тәуекелдерді бағалау арқылы басқарылады. Компания құрылыс салушының қаржылық жағдайын, жобаны қаржыландыру көздерін талдауды, құрылыс компаниясының баға саясатының барабарлығын бағалайды. Сонымен қатар, компания жоба бойынша құқықтық және бедел тәуекелдерін белгілеу үшін құқықтық бағалау жүргізеді. Клиенттің тұрғын үй ғимаратының құрылысын аяқтау бойынша міндеттемелерін қамтамасыз ету мақсатында Компания қамтамасыз ету сапасына уәкілетті компанияның 100% үлесін, құрылысы аяқталмаған жер учаскесін қабылдайды.

20 Шартты міндеттемелер

(a) Страхование

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғаудың көптеген нысандары Қазақстанда әзірше қолжетімсіз. Компанияның өзінің өндірістік құрылыстарына, өндірістің тоқтап қалуынан туындаған залалдарға немесе авариялар немесе компания қызметінің нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Компания барабар сақтандыру өтеліміне ие болғанға дейін белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

(б) Сот талқылаулары

Нарықтағы әдеттегі қызметін жүзеге асыру барысында Компания әртүрлі заңды шағымдарға тап болады. Басшылық сот талқылаулары нәтижесінде туындайтын міндеттемелердің түпкілікті шамасы (олар болған жағдайда) болашақта компания қызметі нәтижелерінің қаржылық жағдайларына елеулі теріс әсер етпейді деп пайымдайды.

(в) Қазақстандағы шартты салық міндеттемелері

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола тұра, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірулер мен сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипатталады, көбінесе бұл анық жазылмаған және қарама-қайшы келеді, бұл оларды ХҚЕС-ке сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық есептіліктің өзге де баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, әртүрлі салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне жол береді. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер мен тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл жағдайлар Қазақстандағы салықтық тәуекелдердің басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келуі мүмкін. Басшылықтың пікірінше, салық міндеттемелері басшылықтың қолданыстағы салық заңнамасын түсіндіруіне, нормативтік құжаттар мен сот органдарының шешімдеріне ресми түсіндірмелеріне сүйене отырып, осы қаржылық есептілікте толық көрсетілген. Алайда, әртүрлі реттеуші органдардың салық заңнамасын түсіндіруі Компания басшылығының пікірінен ерекшеленуі мүмкін фактіні назарға ала отырып, реттеуші органдар тарапынан мәжбүрлеу шараларын қолданған жағдайда, олардың Компанияның қаржылық есептілігіне ықпалы елеулі болуы мүмкін.

21 Байланысты тараптар арасындағы операциялар

(а) Басқарма және директорлар кеңесі мүшелерінің қатысуымен жасалатын операциялар

Басқарма және директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақылардың жалпы мөлшері төменде берілген:

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
Директорлар кеңесінің мүшелері	21,037	9,706
Басқарма мүшелері	151,753	141,414
	172,790	151,120

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқарма және директорлар кеңесі мүшелерімен операциялар бойынша шоттар бойынша қалдықтар:

	Аудиттелмеген 30 маусым 2022 жыл мың теңге	Аудиттелмеген Сыйақының орташа мөлшерлемесі	31 желтоқсан 2021 жыл мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі
--	---	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Қаржылық жағдай туралы қысқартылған аралық есеп

Клиенттерге берілген кредиттеру	32,816	3.00	36,242	3.00
Өзге міндеттемелер	45,918	-	77,760	-

(б) Өзге де байланысты тараптардың қатысуымен жасалатын операциялар

Өзге де байланысты тараптар Бәйтерек тобын және өзге де мемлекеттік ұйымдарды қамтиды.

Бұдан әрі берілген сомалар 2022 және 2021 жылдардың 30 маусымында аяқталған алты айдағы пайда немесе залал және басқа да жиынтық табыс туралы қысқартылған аралық есепке енгізілген:

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай мың теңге
		Өзге де мемлекеттік ұйымдар мың теңге	Бәйтерек тобы мың теңге	Өзге де мемлекеттік ұйымдар мың теңге
Пайда немесе залал туралы қысқартылған аралық есеп				
Пайыздық табыс	1,705,527	62,848,092	1,088,030	54,425,932
Пайыздық шығын	(46,556,783)	(856,104)	(46,622,680)	(838,037)
Өзге де таза операциялық табыс	356,670	1,049,125	419,889	44,345
Комиссиялық шығындар	-	(1,419)	-	(1,139)
Жалпы әкімшілік шығындар	-	(182,055)	-	(334,829)
Құнсызданудан болған шығындарды қалпына келтіруден түскен табыс	10,351	513,176	9,192	205,930
Табыс салығы бойынша шығын	-	(1,920,956)	-	(1,936,211)

2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша шоттар бойынша қалдықтар:

	Аудиттелмеген Бәйтерек тобы		Аудиттелмеген Өзге де мемлекеттік ұйымдар	
	Сыйақының орташа мөлшер- лемесі, %		Сыйақының орташа мөлшер- лемесі, %	
	мың теңге		мың теңге	
Ақша қаражаты және оның баламалары	21,586,932	7.5	278,871,367	13.34
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	17,446,421	1.00	-	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	827,812,675	5.14
Клиенттерге берілген кредиттер	-	-	32,361,228	0.4
Ағымдағы салық активі	-	-	3,866,329	-
Өзге активтер	51,488	-	98,347	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	723,115,173	5.74	12,072,179	10.26
Өзге тартылған қаражаттар	199,132,906	0.17	6,107,202	0.10
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	151,860,812	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	-	-	22,023,263	-
Өзге міндеттемелер	-	-	743,261	-

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша шоттар бойынша қалдықтар:

	Бәйтерек тобы		Мемлекеттік мекемелер	
	Сыйақының орташа мөлшер- лемесі, %		Сыйақының орташа мөлшер- лемесі, %	
	мың теңге		мың теңге	
Ақша қаражаты және оның баламалары	13,713,298	7.75	85,817,017	7.82
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	16,947,634	1.00		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	917,993,404	5.44
Клиенттерге берілген кредиттер	-	-	39,150,674	0.40
Ағымдағы салық активі	-	-	3,485,872	-
Өзге активтер	107,024	-	75,702	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	694,724,816	5.73	12,808,553	10.31
Өзге тартылған қаражаттар	192,013,579	0.17	5,871,853	0.10
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	182,324,636	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	-	-	20,102,307	-
Өзге міндеттемелер	-	-	361,008	-

22 Қаржылық активтер мен міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер

(а) Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі бұдан әрі кесте 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

Аудиттелмеген мың теңге	Амортизациялан- ған құны бойынша ескерілетін	Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін	Баланстық құнның барлығы	Әділ құны
Ақша қаражаты және оның баламалары	302,202,938	-	302,202,938	302,202,938
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	18,163,519	-	18,163,519	15,676,485
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
- Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын	-	2,030,997	2,030,997	2,030,997
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	838,779,728	-	838,779,728	841,807,096
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен дебиторлық берешек				
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	119,669,699	-	119,669,699	84,430,285
- Кезең ішінде пайда немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын өзгерістер	-	4,688,595	4,688,595	4,688,595
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	146,895,026	-	146,895,026	81,719,263
Өзге қаржы активтері	366,891	-	366,891	366,891
	1,426,077,801	6,719,592	1,432,797,393	1,332,922,550
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	784,129,468	-	784,129,468	719,138,628
Басқа да тартылған қаражат	236,849,708	-	236,849,708	142,861,570
Басқа да қаржылық міндеттемелер	4,883,475	-	4,883,475	4,883,475
	1,025,862,651	-	1,025,862,651	866,883,673

Келесі бұдан әрі кесте 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Амортизациялан- ған құны бойынша ескерілетін	Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін	Баланстық құнның барлығы	Әділ құны
Ақша қаражаты және оның баламалары	100,684,841	-	100,684,841	100,684,841
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	80,722,166	-	80,722,166	78,339,456
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын	928,960,811	-	928,960,811	954,242,866
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	-	2,079,816	2,079,816	2,079,816
Клиенттерге берілген кредиттер және жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен дебиторлық берешек				
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	135,649,359	-	135,649,359	102,733,371
- Кезең ішінде пайда немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын өзгерістер	-	3,599,878	3,599,878	3,599,878
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	153,630,813	-	153,630,813	94,263,284
Өзге қаржы активтері	35,926	-	35,926	35,637
	1,399,683,916	5,679,694	1,405,363,610	1,335,979,149
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	755,618,219	-	755,618,219	719,456,192
Басқа да тартылған қаражат	218,164,832	-	218,164,832	167,532,317
Басқа да қаржылық міндеттемелер	6,681,054	-	6,681,054	6,681,054
	980,464,105	-	980,464,105	893,669,563

Әділ құнды бағалау бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайларында активті сату кезінде алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны айқындауға бағытталған. Дегенмен, орын алып отырған белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қарастырылмауға тиіс.

Белсенді нарықтарда баға белгіленетін қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны нарықтық баға белгіленімдеріне немесе дилерлер бағасының баға белгіленімдеріне негізделген. Барлық басқа қаржы құралдары үшін Компания бағалау әдістерін қолдана отырып, әділ құнды анықтайды.

Бағалау әдістерінің мақсаты ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын активті сату немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында міндеттемелерді беру бойынша операция жүргізілетін бағаны көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Бағалау әдістері ағымдағы сәтке келтірілген таза құнды бағалау және ақша қаражатының ағындарын дисконттау модельдерін, оларға қатысты нарықтық баға белгіленімдері белгілі ұқсас құралдармен салыстыруды, сондай-ақ бағалаудың өзге де модельдерін қамтиды. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректер тәуекелсіз және базалық сыйақы мөлшерлемелерін, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін, акциялар мен облигациялардың баға белгіленімдерін, валюта бағамдарын, қор индекстерін, сондай-ақ бағалардың күтілетін ауытқуларын және оларды салыстыруды бағалау үшін пайдаланылатын өзге де түзетулерді қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары айқындайтын есепті күнті жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнды айқындауға бағытталған.

Компания жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді ғана пайдаланатын және басшылықтың пікірін немесе бағасын талап етпейтін пайыздық және валюталық своптар сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін кеңінен танылған бағалау модельдерін пайдаланады. Модельдерге арналған бақыланатын баға белгілеулер мен бастапқы деректер әдетте нарықта айналымдағы борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналымдағы туынды құралдар үшін қолжетімді болады.

Неғұрлым күрделі құралдар үшін Компания өзінің бағалау модельдерін қолданады. Осы модельдерде пайдаланылатын кейбір немесе барлық маңызды деректер жалпыға қолжетімді нарықтық деректер болмауы мүмкін және нарықтық баға белгілеулерден немесе мөлшерлемелерден немесе пайымдау негізінде қалыптастырылған бағалардан туынды болып табылады. Бағалануы бақыланбайтын нарықтық деректерді пайдалануға негізделген құралдардың мысалы ретінде белсенді нарық жоқ кейбір кредиттер мен бағалы қағаздар бола алады.

Әділ құнды бағалау қаржы құралы жақсы хабардар, шын мәнінде осындай мәмілені жасауға ниет білдірген, бір-бірінен тәуелсіз тараптар арасында айырбасталуы мүмкін құнды неғұрлым дәл айқындауға бағытталған. Дегенмен, орын алып отырған белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қарастырылмауы тиіс.

Басшылық қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін мынадай жорамалдарды пайдаланды:

- 14.4% дисконттау мөлшерлемесі банктерге берілген қарыздар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады (2021 жыл: 13.1%);
- 11.6% - 15.1% дисконттау мөлшерлемелері клиенттерге берілген кредиттер бойынша болашақ ақша ағындарын және жылжымайтын мүлікті бөліп төлеуге сатудан түскен дебиторлық берешекті дисконттау үшін пайдаланылады (2021 жыл: 10.2% - 11.2%);

- 13.6% - 23.0% дисконттау мөлшерлемелері клиенттерге берілген кредиттер бойынша болашақ ақша ағындарын және жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен дебиторлық берешекті дисконттау үшін пайдаланылады (2021 жыл: 11.3% - 20.7%);
- 12.1% дисконттау мөлшерлемелері қаржылық жалгерлік шарттары бойынша дебиторлық берешектен болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады (2021 жыл: 10.3%);
- 7.5% және 12.3% - 14.5% дисконттау мөлшерлемелері тиісінше Ресей рублімен және теңгемен деноминацияланып шығарылған және өзге де тартылған қаражат борыштық бағалы қағаздары бойынша болашақ ақша ағындарын/жылыстауларды дисконттау үшін пайдаланылады (2021 жыл: 7.5% және 10.3% - 14.4%).

(б) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания әділ құнды көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің елеулілігін ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген).
- 2-деңгей: бастапқы деректер ретінде тиісті актив немесе міндеттеме бойынша не тікелей (яғни тікелей бағалар), не жанама (яғни бағаларға негізделген деректер) байқалатын нарықтық параметрлер (1-деңгейге жатқызылған баға белгілеулерді қоспағанда) пайдаланылады. Осы санат пайдалана отырып бағаланатын құралдарды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулерді, белсенді ретінде қаралмайтын нарықтардағы ұқсас немесе ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулерді немесе барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама бақыланатын нарықтық деректерге негізделетін бағалаудың өзге әдістерін қамтиды;
- 3-деңгей: қол жетімді емес деректер. Бұл санат бақыланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, оған қоса мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Осы санат оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі қадағаланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдар үшін баға белгілеу негізінде бағаланатын құралдарды қамтиды.

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы қысқартылған аралық есепте және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдарына талдау келтірілген.

30 маусым 2022 жыл

Қаржылық активтер	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2,030,997	-	2,030,997
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	-	4,688,595	4,688,595
	2,030,997	4,688,595	6,719,592

31 желтоқсан 2021 жыл

Қаржылық активтер	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2,079,816	-	2,079,816
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	-	3,599,878	3,599,878
	2,079,816	3,599,878	5,679,694

Өзгерістері әділ құн иерархиясындағы 3-деңгейге жатқызылатын пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарын бағалаудағы өзгерістер былайша ұсынылуы мүмкін.

	2022 жылғы 30 маусым	2021 жылғы 30 маусым
Қаржы активтері		
Кезең басындағы қалдық	3,599,878	979,940
Есептелген сыйақы	1,088,717	-
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан болған таза залал	-	(108,980)
Жыл соңындағы жағдай бойынша қалдық	4,688,595	865,960

Бұдан әрі кестеде 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жататын қаржы құралдарын бағалау кезінде жыл соңындағы жағдай бойынша пайдаланылған елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат келтірілген:

Құрал түрі	Әділ құн	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер	Әділ құнды бағалаудың бақыланбайтын бастапқы деректерге сезімталдығы
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	4,688,595	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі 23.74%	Оқшаулауда көрсетілген кез келген бастапқы деректердің елеулі ұлғаюы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына алып келеді.
Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	2,030,997	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі 17.85%	Оқшаулауда көрсетілген кез келген бастапқы деректердің елеулі ұлғаюы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына алып келеді.

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айға қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелер

Бұдан әрі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жататын қаржы құралдарын бағалау кезінде жыл соңындағы жағдай бойынша пайдаланылған елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат келтірілген:

<u>Құрал түрі</u>	<u>Әділ құн</u>	<u>Бағалау әдісі</u>	<u>Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер</u>	<u>Әділ құнды бағалаудың бақыланбайтын бастапқы деректерге сезімталдығы</u>
Кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістері әділ құн бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	3,599,878	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі 23.74%	Оқшаулауда көрсетілген кез келген бастапқы деректердің елеулі ұлғаюы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына алып келеді.
Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	2,079,816	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі 17.85%	Оқшаулауда көрсетілген кез келген бастапқы деректердің елеулі ұлғаюы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына алып келеді.

Бұдан әрі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2022 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілмейтін қаржы құралдарына талдау келтірілген:

<u>Аудиттелмеген мың теңге</u>	<u>2-деңгей</u>	<u>3-деңгей</u>	<u>Әділ құнының жиыны</u>	<u>Баланстық құнының жиыны</u>
Активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	302,202,938	-	302,202,938	302,202,938
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	15,676,485	-	15,676,485	18,163,519
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	841,807,096	-	841,807,096	838,779,728
Клиенттерге берілген кредиттер және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен дебиторлық берешек	82,372,382	2,057,903	84,430,285	119,669,699
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	76,037,334	5,681,929	81,719,263	146,895,026
Өзге қаржы активтері	366,891	-	366,891	366,891
Міндеттемелер				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	719,138,628	-	719,138,628	784,129,468
Басқа да тартылған қаражат	142,861,570	-	142,861,570	236,849,708
Басқа да қаржылық міндеттемелер	4,883,475	-	4,883,475	4,883,475

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айға қысқартылған аралық қаржылық есептілікке ескертпелер

Бұдан әрі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілмейтін қаржы құралдарына талдау келтірілген:

мың теңге	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнының жиыны	Баланстық құнының жиыны
Активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	100,684,841	-	100,684,841	100,684,841
Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қаражат	78,339,456	-	78,339,456	80,722,166
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	954,242,866	-	954,242,866	928,960,811
Клиенттерге берілген кредиттер және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын жылжымайтын мүлікті бөліп сатудан түскен дебиторлық берешек	101,039,782	1,693,588	102,733,371	135,649,359
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	88,509,753	5,753,531	94,263,284	153,630,813
Өзге қаржы активтері	35,637	-	35,637	35,926
Міндеттемелер				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	719,456,192	-	719,456,192	755,618,219
Басқа да тартылған қаражат	167,532,317	-	167,532,317	218,164,832
Басқа да қаржылық міндеттемелер	6,681,054	-	6,681,054	6,681,054

23 Капиталды басқару

	Аудиттелмеген 30 маусым 2022 жыл	31 желтоқсан 2021 жыл мың теңге
1-деңгейдегі капитал		
Акционерлік капитал	190,847,155	190,847,155
Жалпы резервтер	2,734,447	2,734,447
Қосымша төленген капитал	3,389,392	3,389,392
Материалдық емес активтер	(20,748)	(28,465)
Өткен жылдардың бөлінбеген таза пайдасы (шығыны)	8,059,327	6,507,008
1-деңгейдегі капиталдың барлығы	205,009,573	203,449,537
2-деңгейдегі капитал		
Кредиттік тәуекел ескеріле отырып мөлшерленген активтердің 1.25% - ынан аспайтын мөлшерде меншікті капитал есебіне енгізілетін жалпы резервтер (провизиялар)	6,125,554	7,010,785
ҚРҰБ талаптарына сәйкес жыл ішіндегі таза пайда	15,891,592	99,504
2-деңгейдегі капиталдың барлығы	22,017,146	7,110,289
Капиталдың барлығы	227,026,719	210,559,826
Барлық нормативтік белгіленген активтер	1,449,595,265	1,424,636,554
Кредиттік тәуекелді ескере отырып мөлшерленген активтер және шартты міндеттемелер	490,044,281	560,862,812
Кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген шартты және ықтимал міндеттемелер	371,827,823	363,910,022
Операциялық тәуекел	14,483,556	13,460,303
Кредиттік тәуекелді және шартты міндеттемелерді қоса алғанда, операциялық тәуекелді ескере отырып мөлшерленген барлық активтер	876,355,660	938,233,137
Меншікті капиталдың есебіне енгізілмеген жалпы резервтер (провизиялар)	2,260,396	9,216,541
k1 коэффициенті	14%	14%
k1-2 коэффициенті	24%	22%
k1-3 коэффициенті	26%	23%

Жоғарыдағы кестеде ҚР ҰБ нормативтік талаптарына сәйкес есептелген Компания капиталының құрамы көрсетілген.

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияға қолданылатын коэффициенттердің ең төменгі деңгейі мынаны құрады:

- k1 – 6%.
- k1-2 – 6%.
- k1-3 – 12%.

24 Сегменттік есептілік

Компанияның операциялары жоғары интеграцияланған және 14 "Сегменттік есептілік" ХҚЕС-ке сәйкес бірыңғай бизнес-сегментті құрайды. Компанияның активтері негізінен Қазақстан Республикасында орналасқан және Компания Қазақстан Республикасында жүргізілетін және оған байланысты операциялардан табыс табады. Компания жағдайында Басқарма төрағасы операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға болып табылады, сондай-ақ Компания туралы ақпаратты тұтастай алады және қарайды.